

IZHAJA VSAK DAN

Če ob nedeljah in praznikih ob 5, ob ponedeljkih ob 8 zjutraj. Pridatki se prodajajo po 3 nč. (6 stot.) v manjših količinah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojani, Sevnici, Novo Gorici, Sv. Ljudevitu, Tolminu, Ajdovščini, Dombovarju itd. Zastavice štev. po 3 nč. (10 stot.).

GLASLO SE RAČUNAJE NA MILIMETRE v širini 1 kolona. CENB: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. nč. smatranje, zdravila, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 10 st. nč. Za oglase v tedniku št. 5 vrst 30 K, vsaka naslednja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Izdajateljski oddelček uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plačuje se in ustrojuje v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 meseca 6 K; za naročbe brez doplačane naročnine, se uprava ne odira. Naročnina na nedeljsko izdajo „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 8-20, za pol leta Kron 4-20.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo. Naročnina, oglaševanje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 13 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik **STEFAN GODINA**. Lastnik konzervir. lista „Edinost“. — Natisnila Tiskarna „Edinost“ vpisana zadruga z omejenim poročstvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti štev. 18.

Pošilje-hranilni račun št. 541-652. TELEFON št. 11-57.

BRZOJAVNE VESTI.

Proračunski odsek.

DUNAJ 25. — V nadaljevanju razprave proračuna železniškega ministerstva je branil železniški minister železniško upravo proti prednesenim očitanjem. On je kljub malo razveseljivemu finančnemu vspehu državnih železnic vendar trdnega prepričanja, da, kakor v drugih državah, je tudi pri nas državna uprava edina primerna železniško-politiškim in gospodarskim zahtevam odgovarjajoča prometna oblika železnice.

Minister je zračunil, da bo morala država prispevati za leto 1909. K 53,400.000. Ta znesek pa se pokrije po drugi strani iz koristi, ki je ima splošno narodno gospodarstvo zbog državne uprave.

Vladne finančne predloge v odseku.

DUNAJ 25. Finančni odsek je dovršil generalno debato o vladni predlogi ter sklenil, voliti iz 26 členov sestojč pododsek, ki naj na podlagi vladnih predlog in oziraje se na inicijativne predloge, ki so bili stavljeni od strani poslancev s posebnim ozirom na reformne predloge poslanca Urbana glede saniranja državnih, deželnih in eventualno občinskih financ.

Napadi srbskega lista na osebo našega vladarja.

DUNAJ 25. Belgrajski list „Politika“, najbolj razširjen srbski list, ki je stal o prikliki aneksijske krize na čelu protisrbske kampanje, je te dni na žaliv način napadla našega vladarja radi nameravanega obiska Bosne in Hercegovine. Avstroogrski odposlanec v Belgradu grof Forgach je radi tega protestiral pri srbskem ministru zunanjih zadev Milovanoviću. — Zbog tega je izšla v vladni „Samoupravi“ izjava, v kateri se obsoja napade „Politike“ na osebo cesarja Fran Josipa.

Današnji „Fremdenblatt“ pa javlja, da je izrekel srbski minister zunanjih zadev avstrijskemu poslaniku v Belgradu obžalovanje srbske vlade, radi onega članka v „Politiki“. Posebno je izrekel obžalovanje, da na podlagi obstoječega zakona, vlada nima nikakega sredstva, da bi mogla nastopiti proti takim prestopkom.

„Fremdenblatt“ izjavlja, da se mora na podlagi omenjene izjave smatrati to zadevo za rešeno.

Cesarjevo potovanje v Bosno.

BUDIMPEŠTA 25. Cesar odpotuje od tukaj v Bosno v soboto dne 28. t. m. ob 6.40 popoldne.

Sarajevo 25. Mestna uprava v Tuzli je sklenila v trajen spomin cesarjevega poseta v Bosni ustanoviti obrtno šolo, ki bo nosila ime vladarja.

Ban Tomašić v Budimpešti.

ZAGREB 25. Ban Tomašić pride jutri zvečer v Budimpešto in bo v soboto popoldne vsprejel od cesarja v avdienci. Potovanje banovo je v zvezi z vladnimi stvarmi, v prvi vrsti s sankcioniranjem hrv. volilne reforme, ki jo je sklenil sabor.

Volilni boj na Ogrskem.

KAPOSVAR 25. V občini Inka je kandidat narodne delavne stranke Ivan Kovac hotel imeti svoj programni govor. Opozicijonalcji pa so začeli groziti, tako, da je bilo orožništvo prisiljeno poseči vmes. Množica ni sledila pozivu, da bi se razkropila, temveč je še obmetovala orožništvo s kamenji. En kamen je zadel enega orožnika na čelo, na kar je orožništvo ustrelilo. Ena žena je

bila pri tem mrtva. Orožništvo je na to razkropilo množico z bodalom.

Policijski komisariat v Rovinju.

DUNAJ 25. „Wiener Zeitung“ je priobčila odredbo ministerstva za notranje stvari, s katero se ustanavlja v Rovinju policijski komisariat.

Vseslovanski kongres v Sofiji.

PETROGRAD 25. Glasov vesti iz Sofije, se vseslovanskega kongresa udeležijo 25 Rusov, 15 Bolgarov, 10 Srbov, 10 Čehov, 5 Slovencev, 5 Hrvatov, 2 Crnogorci, 2 Slovaki in 1 Poljak iz Nemčije.

Priprave za gradnjo donavske železnice.

BELIGRAD 24. Med srbsko in turško vlado je bilo izmenjanih nekoliko not o donavsko-jadranski železnici. Obe vladi sta končno potrdili vse načrte o gradnji te železnice. Mesto Grahovo ob Donavi je določeno kakor luka, kjer konča proga na severu in pristanišče v tem mestu se dogradi na moderni način s skladišči, hangarji itd.

Posojilo mesta Beligrada.

BELIGRAD 25. Državni svet je odobril sklep beligradskega mestnega sveta za najem posojila 40 mil. dinarjev. S tem denarjem se izvršijo razna dela v luki, se zgradijo nove vojašnice in vojaška skladišča ter neke druge gradnje.

Ustaja v Albaniji.

CARIGRAD 25. Vrhni poveljnik Torgut Šekfet paša je brzojavil, da so vaški prebivalci še pred prihodom čet izročili vse orožje. Povsod vlada mir.

Krečansko vprašanje.

CARIGRAD 25. Turčija je predlagala, da se guvernerjem Krete imenuje kakega nevtralnega princa. Turčija meni, da se na ta način začasno reši spor.

CARIGRAD 25. Turški listi poročajo, da je minister za unanje stvari Rifaat paša prejel od državnega tajnika sir Edvarda Greya zagotovilo, da bo krečansko vprašanje rešeno po željah Turčije. — Iz pokrajni prihajajo poročila, da so se vršili nadaljnji protestni shodi v prilogi Krete.

„L' Amico“ v obrambo dra. Mecchia!

Včeraj smo obljubili, da prinesemo nekoliko komentarja k senzacionalni obtožnici, ki jo je napisal kanonik in župnik pri sv. Justu mons. Just Buttignoni proti škofiškemu kancelarju, kanoniku dr. Mecchia.

Nu, zdi se nam, da bo radi potrebne točnosti umestneje, ako beležimo dogodke po kronološkem redu, kakor se vrste. Zato hočemo, predno izrečemo svojo sodbo in izvedemo iz te senzacionalne afere logične konsekvence, omeniti odgovora, ki ga je prinesel tukajšnji list „L' Amico“ v obrambo napadenega kancelarja in kanonika Mecchia.

Že naslov in uvod članka v „Amicu“, „Lo scandalo“, ovajata, da je stvar Mecchie kompromitirana gori čez glavo in da se ta kanonik in njegovi prijatelji čutijo nekako v položaju obtoženca, ki ne more tajiti, in se brani le proti formi kazenske procedure. Takoj v prvih treh vrstah naglašajo „L' Amico“, da naj bi se tako umazano perilo ne pralo pred javnostjo. Ta škandal da se je zgodil le v ozkem krogu svečnikov, vsled česar bi se bilo treba držati v dostojanstveni rezervi in prepustiti cerkveni oblasti, da od-

pravi ta škandal ter prihrani vernikom toli bolesto presenečenje. Ali škandal je prišel v javnost, predno je mogla viša cerkvena oblast ukreniti potrebno. Zato moramo tudi mi — pravi „L' Amico“ — stopiti iz rezerve ter spregovoriti resno besedo njim, ki so izzvali ta škandal, ne da bi bili morda mislili na neizogibne posledice.

Karakterističen je nadaljni način brambe časti kanonika Mecchie. Tu gre — meni „L' Amico“ — za škandal, ki ne zadevuje samo enega neomadeževanega duhovnika, marveč ozlovolja tudi mnoge dobre duše; in zato bi zahtevala že krščanska ljubezen, da se povzdigne glas protesta, da se da razžaljenemu zadoščenje in vznemirjanim dušam pomirjenje.

Torej apel — na krščansko ljubezen!

V nadaljnjem odstavku se bavi obramba z malopomembnimi vnanjimi okolnostmi, to je o načinu, kako je izšla Buttignonijeva obtožnica, kje se je tiskala itd. V tem odstavku je zanimivo dejstvo, da se članek na nekem mestu prav zaničljivo izraža o „notissimo prete“ Gregorčič v Gorici, ker je njegovo glasilo „Gorica“ prineslo izvadek iz okrožnice Buttignonijeve. Sedaj, ko kanonik Buttignoni v svojem boju proti kanoniku Mecchia potrebuje podpore „di Slavi e di Croati“ (ali so ignoranti gospodje pri „Amicu“, ki ne vedo, da so Hrvatje tudi Slovani!) — sedaj da spremlja Buttignoni-ta tisti (tu sledi nekoliko pičic, ki očitno pomenjajo nekaj, kar si članek vendar ni upal napisati proti Gregorčiču) prete Gregorčič, ki je v deželnem zboru goriškem glasoval z liberalci proti lastnemu nadškofu! Ta „prete“ Gregorčič da res nima nikake pravice, da vtika svoj nos v stvari naše škofije, sosebno zato ne, ker v pričujočem slučaju ne gre ne za politične ne narodne stvari.

Kakor vidite, do tu ni nikakega stvarnega odgovora na težke obtožbe kanonika Buttignonija. Čujemo le obtoženca, ki po božnim zvijanjem oči proti nebu in s hlinjenjem po krivem proganjane nedolžnosti hoče izzvati — krščansko ljubezen in usmiljenje.

No, oglejmo si naslednji odstavek. In glejte ga: tudi ta začenja z izjavo, da se noče spuščati v meritum obtožbe kanonika Buttignonija proti kanoniku Mecchia. Lahko bi mogel članek overči mnogo (torej vendar ne vseh?) dejstev, navedenih v okrožnici, ali pred vsem vprašuje, je-li kanonik Buttignoni prosil pri kapitularnem vikarju dovoljenja za objavljanje okrožnice. Članek je popolnoma uverjen, da je kanonik Buttignoni postopal brez dovoljenja višje cerkvene oblasti, opozarja na disciplinarne kazni, s katerimi cerkev žuga za take prestopke, in pozivlja kanonika Buttignonija, naj obračuna s svojo vestjo kakor katoliškega duhovnika radi nastopa, na katerem se verniki škandalizirajo. Torej tudi tu se članek v „Amicu“ obeša na formalnost, ki je pomembna le v odnošaju kanonika do kapitularnega vikarja, ki pa javnosti ni malo ne zanima. Za to poslednjo je odločilno le vprašanje, ali obtožbe Buttignonijeve slone na dejstvih ali ne?

In sedaj privaja članek na bojišče svoj (po njegovem mnenju) najtežji kanon: imenuje kanonika Buttignonija — modernista. Tudi po tem odstavku v besedičavi obrambi ostajamo razočarani, ker še vedno nismo čitali niti besedice meritornega odgovora.

Idimo dalje! V uvodu naslednjega odstavka čitamo velekarakteristično sentenco, ki preočito ovaja zadrego, v kateri se na-

hajajo kanonik Mecchia in njegovi branitelji. Meni namreč: Tudi dobra stvar postaja antipatična, če jo zastopamo z antipatičnimi sredstvi. To zveni nekako kakor priznanje, da boj Buttignonijev ni toliko neopravičen, ker neopravičene da so le forme tega boja. Priznava, da tudi kanonik Mecchia ima kako napako, ali kakor katoliški duhovnik da je nedotakljiv in neomadeževan. A v podkrepljenje tega slovesnega zatrdila ne ve navesti drugega, nego da zopet pripoveduje, kako da Buttignoni išče pomoči pri Gregorčiču, kako da je priobčil ono okrožnico brez privoljenja kapitularnega vikarja, kako da je Buttignonijeva frazeologija nevredna katoliškega duhovnika: frazeologija, ki bi bila vredna k večjemu kakega Camberja ali Cutina. Po tem navaja celo vrsto izrazov in epitetov iz okrožnice, kakoršnih da se ne bi smel nikoli posluževati katoliški duhovnik in kakoršnih je najti le v spisih kakega Giordano Bruna. Torej tudi senca pokojnega izneverjenega katoliškega meniha naj bi pala na kanonika Buttignonija v obrambo kancelarja in kanonika Mecchia!

Sedaj pa sledi prav grdo farizejstvo. Kar dela nastop kanonika Buttignonija posebno odlozno, je po mnenju člankarja okolnost, da je nastopil ravno sedaj, v času sedisvakance, ko bi starček, ki vodi začasno to škofijo, toli potreboval okoli sebe miru in ljubezni. Res, velika je skromnost kanonika Mecchia! Brez njega ne more biti miru in ljubezni okoli kapitularnega vikarja mons. Petronija. Temu izlivu megalomanije se gotovo smeje vsa duhovščina škofije.

Dosledno izogibovaje se vsakemu konkretnemu odgovoru apostrofira članek kanonika Buttignonija, kaj bi storil potem, če Vatikan ne bi odobril njegovega postopanja? Mi pa menimo, da po vsem položaju stvari in po vsej logiki bi moralo branitelje kancelarja Mecchie bolj zanimati vprašanje, kaj poreče Vatikan o zatožbah, naperjenih proti njemu?

Slednjič vendar! V zadnjem odstavku je nekaj meritornih odgovorov na okrožnico Buttignonijevo, ki pa so zopet z ozirom na težo obtožbe le čisto postranskega pomena.

Članek popravlja: 1) da „Amico“ ni glasilo kanonika Mecchie in da je to v svojih sodbah povsem neodvisen list; 2) da ni res, da bi se bil mons. Nagl nepovoljno izrazil o pisavi „Amica“ in 3) da „Amico“ je sicer italijanski list, da pa mu je v prvi vrsti namen, da vtrja katoliško vest, in pa prepričanje, da noben narod se nima ničesar bati od tujih, ki izpovedujejo katolicizem na znotraj in na zunaj.

Ali dragi gospodje, ti popravki se pač tičejo „Amica“, nikakor pa ne zanimajo javnosti, ki bi hotela videti meritorne protidokaze proti obtožbam od strani kanonika Buttignonija.

Torej prek in prek popolnoma ponesrečena bramba, ki mora pri vsakem razsodnem človeku absolutno zgrešiti svoj namen. Na tem ne more nič spremeniti niti dejstvo, da članek zaključuje s prošnjo do Boga, naj bo kanoniku Buttignoni-ju milostljiv!

Temu pojavu kršanske ljubezni sicer vsa čast, ali tudi ta ne more izbrisati utisa, da se članek sam dobro zaveda, da pere stvar, ki — ostane črna!

Posebno kanoniku Buttignoniju menda prav nič ne imponira ta poza „L' Amica“, kajti v včerajšnjem „Piccolu“ odgovarja s perečim sarkazmom na očitjanje modernizma.

PODLISTEK.

Jurkica Agičeva.

Povest.

Hrvatski pisatelj Ks. Šandor-Gjalski. - Prev. Fr. Orel.

— O neumnež ti! — psovala je še v postelji svojega moža, katerega je resnično ganil Jurkičin dar, — mari res misliš, da je ona storila to iz Bog znaj kake dobrote? Ha, — zlobnost je to, — potuhnjenost. Drugega namena ni imela, nego da nas razžali, da nas osramoti, ker jej mi nismo poklonili ničesar. Ni me ona — kača — povpraševala zastoj, da-li pripravimo božično drevesce? Oh! — pravi gad je.

Lisič se je razjezil in se potegnil za dekle. Očital je ženi, da je nepravica in da se mu zdi, kakor da ne more trpeti Jurkice.

— Res je to! — mu je pretrgala žena besedo, vsa besna, tako da je glas „s“ — rezal in žvižgal po zraku, kakor sik kače ali ojstre sablje, — res, jaz je ne morem.

Neznosna mi je, — zoprna mi je vsaka poteza njenega lica, zoprna vsaka njena kretanja, — vse, vse! Pa si domišlja, da je lepa, — a meni ne ugaja; na videz se dozdeva, da jej je komaj osemnajst let, a — videla sem v dekretu njenem, da je prekoračila dvaindvajseto! Vsakemu povem, da ni več mlada. Pa kako ohola je! Nisi-li opazil, da me ne nazivlje „milostivo“, kakor bi dekle moralo, ampak samo „go-os-pa“. Je-li to prav? Pa še tukaj v moji hiši, — a kako se nese! Niti današnji večer ni hotela prebiti med nami. — Ah, — da mi ni radi moje petletnine, da se ne zamerim Žuniču, poglala bi-to grdobno — takoj jutri iz hiše. Pa, — molči ne govori dalje!

Lisič je izprevidel, da na tako strast in jezo je še najboljše molčati, pokrnil se je čez glavo ter mrmral sam za-se: — Govori ti, kakor ti je drago, dekle je vendar dobro in v primeri s teboj pravi angelj, — a ti si cel vrag.

XVII.

Božične praznike je Jurkica sprovela otožno. Z vsa dušo je koprnela po domu. Pa tudi ist, ki ga je dobila od doma, je ni

razveselil. Očetu je bilo silno žal, da ni prišla, a mati — sirota je vedno le računala, — pisala jej je, da je ukrenila povsem pametno, da ni prišla, ker vreme je prehladno za potovanje, a glavno — naj se na potovanju še tako štedi, vendar se mnogo troši. Jurkica je morala pritrditi materi, a vendar jo je nekam bolelo, da je mati pisala tako.

Na drugi božični praznik se je po peti maši sestala se Smiljanicem. Proti svojem običaju se jej je takrat pridružil ter poprosil, da mu dovoli, da jo spremlja. Jurkica se mu je prostodušno nasmejala v lice, rekoč, da ni potrebno toliko etikete. Bilo jej je zelo všeč in drago, da se je sestala z njim. Čutila je prav potrebo, da se porazgovori se simpatično osebo, kateri lahko zaupa. A Smiljanic jej je bil oboje; nič se ga ni bala, niti ni mislila, vključ Lisičkinemu zbadanju, da bi ga mogla ljubiti. Še vedno se jej je dozdevalo, da občuje z njim kakor z bratom. Morda je bilo temu vzrok tudi mirno vedenje Smiljanijevo. Zato se je tudi sedaj vrnila brezskrbno iz kraja trga ter ga prošetala trikrat, mestó da krene naravnost domov. Pripovedoval jej

je, da si je našel novo stanovanje, javil jej, da je dospel doktor Glavarevič ter da je zelo ugodno sprovzel sve ti večer pri Maleševičevih. Nekolikokrat že je hotela Jurkica povprašati po Radmanoviću. No, — znaj Bog, zakaj — to vprašanje jej je vedno ostalo na jeziku — pa vendar je bila tekom meseca tolikokrat odločila, da o prvi priliki povpraša Smiljanica in zatrjevala si je, da jej to vprašanje pojde zelo lahko iz ust. A sedaj — tiščalo jo je nekaj. V tem je prihitel iz Jurkicine ulice Glavarevič. Oddaleč že se je odkril ter visoko mahal s klobukom po zraku, pa ga je izpusil do kolen doli. Z lepega obraza se mu je čitalo samo zdravje in zadovoljnost. Dobra volja je odsevala od vsega bitja.

— Klanjam se gospici! — je rekel glasno ter krepko stisnil ponudeno mu dekličino desnico. Uprav vas iščem, — pa znate, kako sem doznal? V kavarni mi je pripovedoval neki gospod — zdi se mi iz tvojega urada, — ker prisotni so ga nazivali: „kanclajdirektor“ — da, — ta mi je pripovedoval silno znamenitost, da ste se vi in Smiljanic sprehodili danes po trgu že v tretjič. (Pride še).

Studi se mu odgovarjati na vse nesramnosti, ki jih vsebuje „Amicov“ članek, zato konstatuje le: prvič: da nikakor ni bil dolžan iskati kakšnega privoljenja za priobčenje one okrožnice; drugič: da on ni odgovoren za to, če je kak list posnel vsebino njegove okrožnice; tretjič: da bi bil ono biografijo priobčil že pred leti, če bi bil v takem položaju, kakor je danes; četrtič: da se je že v štirih dneh nad polovico duhovnikov škofije obeh narodnosti odzvala njegovemu pozivu ter podpisala prošnjo za odstranjenje kanonika Mecchie; petič: da bo skoraj sklicana cerkvena sodnija, ki ima odločiti, je-li Mecchia vreden pripadati kapitelju poslušnih oseb: in šestič: da on — Buttignoni — vzlic nasprotni želji nasprotnikov ostane zvest svojem poklicu in bo nadaljeval svoje delovanje ravno pri sv. Justu, obkrožen od ljubini vseh njih, ki ga poznajo, in ki obsojajo nastop onih — *treh insektov!*

Italijansko vseučiliško vprašanje.

Italijani so se nekoliko potolažili. Italijanski poslanci so imeli predvčerajšnjim skupno z Bienerthom in naučnim ministrom Stürgkhom posvetovanje, na katerem je baron Bienerth baje obljubil, da bo vlada gledala, da pride še tekom poletnega zasedanja drž. zbora do končne rešitve vprašanja italijanskega vseučilišča. O sedežu univerze se na tem posvetovanju ni govorilo. Zato vlada med italijanskimi poslanci mnenje, da ni izključeno, da se bo vlada zoperstavljala Trstu kakor sedežu fakultete.

V tem slučaju hočejo ustrašiti vlado s tem, da se ob važnih glasovanjih enostavno odtegnejo in s tem spravijo v zadrego Bienertha in njegovo večino.

Tako poroča včerajšnji „Piccolo“. Kakor se vidi, nimajo Italijani prav nobenega vzroka za prezgodnje veselje.

Vlada stoji še vedno na stališču, da italijanska univerza ne sme v Trst. Iz pisave italijanskih listov izhaja, kakor da se gre tu samo za privoljenje vlade in Nemcev. Italijani pozabljajo popolnoma, da imajo pri tem tudi Slovani še nekaj besede, preko katerih Italijani ne bodo mogli kar tako na dnevni red, kakor bi radi hoteli. Prepričani smo, da slovanski poslanci store svojo dolžnost. „Slovanska Enota“ bo imela v petek posvetovanje, kako stališče naj zavzame napram italijanskemu vseučiliškemu vprašanju. „Piccolo“ piše, da obstoja med slovanskimi poslanci močna struja, ki naglašajo potrebo sporazumljenja z Italijani in tesnejše zveze z italijanskimi poslanci. To strujo da tvorijo v glavnem severni Slovani. A tudi med Jugoslovani da se čujejo glasovi za sporazum. „Piccolo“ naj se ne dela tako nevednega, saj mu mora biti znano, da so vsi Jugoslovani za pošten sporazum z Italijani. Za tak sporazum, kakor si ga morda misli „Piccolo“, si pa ne bo pridobil niti severnih Slovanov; o tem je lahko prepričan.

„Piccolo“ svetujemo, naj le prečita naš nedeljski članek, v katerem smo jasno označili in povdarili svoje mnenje o sporazumu z Italijani.

Kar se tiče gori omenjene seje „Slov. Enote“, iskreno želimo, da bi „Slov. Enota“ v tem za Jugoslovane toli važnem vprašanju postopala enotno, brez ozira na koristi posamičnih grup, imajoč pred očmi samo in izključno interes skupnosti. Prepričani smo tudi, da naši poslanci vporabijo to priliko za naglašanje naših kulturnih zahtev in zlasti ustanovitve slovenske univerze. — Vrhovno načelo naj jim bo — naše staro stališče! Italijanom nikakega vseučilišča brez istočasne rešitve slovenskega vseučiliškega vprašanja!

Hofrichter pred vojno sodnijo.

Ko so Hofrichterja po zaslišavanju prvega dne priveli v celico, je začel jokati. Nemir, ki ga je le težko zadrževal, je izbruhnil, čim je bil zopet v svoji celici. A kmalu je prišel k sebi. Del večera je prebil v molitvi pred Marijino podobo, ki si jo je postavil v celici. Tudi tekom noči je imel večkrat razburljive napade. Spal je zelo nemirno in s presledki.

Uradno bo razsodba težko razglašena pred sredo junija. Uradni spisi bodo, kakor znano, takoj po izrečeni presodbi izročeni „sodnemu gospodu“, ki pusti iste pregledati po svojem justičnem referentu. Po referatu justičnega referenta odstopi „sodni gospod“ bržkone spise višji vojaški sodnji in utegne do končne odločbe preteči po priliki tri tedne.

Kakor poroča „Neues Wiener Tagblatt“, se polaga v dokaznem postopanju proti Hofrichterju veliko važnost mnenju psihijatrov. To mnenje bo tudi edina olajševalna okolnost za obtoženca. Hofrichterjeva rod-bina, posebno njegova žena, so tudi po njegovem priznanju naznanili sodnji v ope-tovanih vlogah podatke, ki naj bi dokazali, da je Hofrichter toliko v svoji mladosti, kolikor kakor častnik kazal gotove anomalije značaja, iz katerih bi se dalo sklepati na abnormaliteto. Tako da se je opazilo slab spomin in pojave blodenj, ki so povzročile njegovim svojem že preje marsikako neprijetnost. Te podatke so psihijatri porabili

pri izdelovanju svojega mnenja, ter izjavili, da Hofrichter sicer ni umobolen, a vsekako duševno manje vreden in trpi na moraličnih defektih. Kakor že omenjeno, utegnejo te izjave psihijatrov obtožencu rešiti življenje. Vendar pa ni izključeno, da se vojna sodnija in višja instanca ne bodo ozirale na duševno manjšo vrednost, ki je itak lastna večini hudodelcev. —

Dnevne novice.

Velikim vojaškim vajam, [ki se bodo vršile gotovo prihodnje jeseni v Srbiji in ki se jih udeležijo vsa srbska vojna rezerva, bo prisostvoval tudi bolgarski car Ferdinand.

Češki socijalni demokrati in rešitev jezikovnega vprašanja. Iz Prage poročajo: Zelo je iznenadila tukajšnje politične kroge izjava čeških socijalnih demokratov. Isti so izjavili, da so sporazumni z načrtom zakonskega načrta glede rešitve jezikovnega vprašanja v vsej Avstriji, ki ga je izdelal češki agrarec Bukvaj. Ob enem so izjavili, da bodo ta načrt podpirali tudi v centralni zvezi socijalistične stranke in v samem državnem zboru. Potemtakem je mnogo nade, da bo načrt vsprejet tudi v plenumu zbornice.

Vseslovanska umetniška razstava v Krakovu se ima prirediti prihodnje leto. Z ozirom na to sklenili so odločilni faktorji v Petrogradu, naj se nameravana vseslovanska umetniška razstava v Petrogradu odgodi na poznejši čas. Ob enem se je sklenilo, da se sproži vprašanje o vseslovanski umetniški razstavi na slovanskem kongresu v Sofiji, in da se pozove vse slovanske narode, da se udeležijo umetniške razstave v Krakovu l. 1911.

Domače vesti.

Diplomiran izvedenec za živila. Dne 27. t. m. je inženir-kemik gosp. Henrik Mohorčič iz Trsta pred izpraševalno komisijo v Gradcu položil z dobrim uspehom preizkušnjo diplomiranega izvedenca za živila.

Iz politične službe. Namestniški koncipist pri c. kr. okr. glavarstvu v Gorici baron Rudolf Teuffenbach je imenovan okr. komisarjem, provizorični namestniški koncipist okr. glavarstva v Pazinu vit. Egon Lund, je imenovan definitivnim namestniškim koncipistom, in namestniški koncipistni praktikant pri namestniškem svetniku v Trstu dr. Valter Pfeifer je imenovan provizoričnim namestniškim koncipistom. Vsi ostanejo na svojih dosadanjih mestih.

„Edinostina“ univerzalna „žavba“. Pod tem, gotovo zelo — duhovitim naslovom: prinaša „Gorica“ notico ozirom na našo notico, s katero smo ožigosali „Slovenstvo“ taktiko, ki bi hotel z mizerijo furlan-kih kolonov opravičevati svoje zlobne napade na vodstvo Hrvatov v Istri.

„Gorica“ je ponatisnila dotični naš pasus, da je mogla potem vsklikniti: „No, no, in „Edinost“ pa hoče za mizerijo kolonov v Furlaniji proglasiti odgovornega — d. r. Gregorčiča!“

Pred vsem bodi konstatirano, da si je „Gorica“ dovolila malo falzifikacijo. Mišnismo proglasili d. r. Gregorčiča odgovornim za mizerijo kolonov v Furlaniji, marveč *laško signorio* — zaveznike d. r. Gregorčiča v dežel-nem zboru. To pa je vendar notorično dejstvo, ki ga „Gorica“ — pa naj se zvija kolikor hoče — ne bo mogla nikdar utajiti!

„Gorica“ naj bi bila vsaj to pot malce previdnejša že zato, ker prinaša prav v isti številki, tik pred gori omenjeno notico, poročilo o shodu slovenskih kolonov v Brdih! Če bi mi hoteli posnemati metodo „Sloven-čevca“, bi vprašali „Gorico“, kdo da je od-govoren za mizerijo slovenskih kolonov na Goriskem?! Ali mi nočemo tega, marveč le hvalimo, da se je — čeprav nekoliko pozno — začelo misliti na usodo teh siro-makov!

Orožništvo na Opčinah. Prejeli smo: Orožniška postaja na Opčinah daje malo preveč govoriti o sebi. Nekaj ni bilo tako. Prejšnja štražmeštra Samokec in Malneršič (sedaj v pokoju) ki sta mnogo let službovala tu, sta o vsaki priliki svoje podrejen-ce primerno poučevala, tako da ni bilo nikdar resnih neprilicnosti. Zato so bili tudi orož-niki priljubljeni pri ljudstvu.

Sedaj je to drugače, izlasti pa, odkar službuje tu orožnik Lang. Dne 17. in 18. smo zopet čitali v „Edinosti“ o nepravilnem postopanju tega orožnika proti starčku Tabaju. Toda tudi orožnik Stanovski menda ne pozna dovolj dobro službenih predpisov. V noči med 29. in 30. aprilom so na po-staji Repentabor neki tatovi ukradli iz zapr-tega železniškega voza več vreč kave ter jih skrili blizu kolodvora. Delavci, ki so šli zjutraj na delo v kamenolom, so našli to kavo in jo izročili prejšnjemu županu Rav-barju.

Ko je postajenačelnik v Repentabru drugo jutro to doznal, je hitro obvestil orožništvo v Dutovljah in na Opčinah, od koder je tudi res prišel orožnik Stanovski preiskovat stvar. Poizvedbe so opozorile na nekega človeka, bivajočega v Voglah in že

večkrat kaznovanega radi tatvine. In res je orožnik odgnal osumljenca na postajo k na-čelniku. Ker pa osumljenec ni hotel priznati tatvine, mu je orožnik nadel verižico in ga je nekaj časa držal tako uklenjenega. A po-tem ga je pustil domov in ga ni aretiraj onega nevarnega človeka. Osem dni potem pa sta ga aretirala dva orožnika iz Dutovelj zaradi omenjene tatvine. Vprašanje je sedaj: zakaj ga ni aretiraj že orožnik Stanovski! A če ni bilo povoda za aretacijo, čemu ga je uklenil na postaji?!

„Gorica“ in italijansko vseučiliško vprašanje. „Gorica“ se v neki notici v so-botnjem izdanju roga Italijanom, kako jih je vlada ob vseučiliškem vprašanju imenitno „potegnila“. Italijani da so ostali z dolgimi nosovi in odprtimi usti, ker so jih Nemci in vlada tako pošteno vodili za nos. In vskliku v tonu največjega pravičnika: „Prav jim je! Maščevanje je prišlo! Kakor nečesto oni ustanoviti Slovincem slovenskih šol v Trstu in v Gorici, ker se boje slo-venške poplave, tako tudi vlada ne usta-novi italijanskega vseučilišča v Trstu, ker se boji irredente... Italijani so spet enkrat okusili nemško batino, ki jih bo vedno bolj pritiskala k tlom v Trstu. Naj le držijo hrbet. Saj drugače ne zaslužujejo v času, ko jim Slovenci predočujemo, da so njih naj-veči sovražniki v Trstu in v Gorici... Nemci ne pa Slovenci.“

Vse popolnoma prav in v najlepšem redu, prav kakor da bi Goricina ladija plula v naših tržaških vodah. Le škoda, da je ta pridiga v predalih „Gorice“ na adresu Ita-lijanov povsem deplacirana, ker kričeje kon-trastira z vedenjem „Goričinih“ poslancev v deželnem zboru goriskem ravno ob itali-janskem vseučiliškem vprašanju. „Gorica“ računa očitno na tisti del svojih čitateljev, ki se nič ne uče, vse pozabljajo in — vse ve-rujejo.

Ali ves svet ni tako kratkega spomina in ne pozabi tako hitro, da poslanci Gre-gorčičeve stranke niso v deželnem zboru prav nič predočali Italijanom njihove krivičnosti in nesmiselnosti njihove politike, mar-več so Italijanom še dajali potuho, glasovaje za italijansko vseučilišče v Trstu, da-si so vedeli, da s tem revoltirajo proti principijel-nemu stališču „Slov. enote“ in še posebej svojega lastnega vrhnega voditelja dra. Susteršiča.

Ali poslanci Gregorčičeve stranke so šli še dalje v svoji nezvestobi: Tudi, ko bi bil ob enem zahtevali konkretnih pridobit-ev za tržaške Slovence, bi se bili še vedno pregrešili proti dolžni disciplini in bi bili drugim poslancem otežkočili položaj. Oni so pa — kakor rečeno — glasovali za itali-jansko univerzo, ne da bi bili sploh zahtevali kake določene kompenzacije!... To je bil gotovo najhujši afront proti tržaškim Slo-vincem. — Ali je bila Pajer-Gregorčičeva zveza nedolžna tudi na tej nezvestobi?!

Naše polemike z „Gorico“. Te dni smo rekli, da si pridržujemo sumaričen obračun s tem kričavim listom, za trenutek, ko se izklobasari. Tu treba nekoliko po-jasniti.

Omenjeni sumarični obračun ima vse-bovati le dogodke v deželnem zboru in stvari, ki se tičejo deželne uprave. Na druga redno opetujoča se zaletavanja hočemo — v kolikor se nam bo ravno potrebno zdelo — reagirati v posebnih noticah, kakor je najdejo čitatelji danes na drugem mestu dvojico.

Razpisani sta službi dveh uradnih slug pri c. kr. namestništvu v Trstu in okr. glavarstvu v Puli.

Velikodušna darova. — „Jadranska banka“ je darovala po sklepu zadnje seje upravnega sveta, „Dramatičnemu društvu“ v Trstu Kron 400. — Požrtvovalnemu narod-nemu denarnemu zavodu naša preiskrena zahvala!

Narodni trgovec, g. Jakob Klemenec je daroval „Dramatičnemu društvu“ lepo svoto K 50. Svojemu navdušenemu podpor-niku in dobrotniku izrekamo presrečno zah-valo in nado, da bo njegovo čisto rodoljubje vzpodbudilo še koga, da se bo spomnil našega prepotrebnege društva.

Odbor „Dram. društva“.

Iz Sv. Ivana. V nedeljo 15. t. m. po-kopali smo mladega, a vrlo narodnega moža, Andreja Kjuderja. Velikanski sprevod pri-pogrebu je pričal, kako človek lahko zdru-žuje svoj stan z ljubeznijo do svojega rodu. Pokojnik je bil namreč c. kr. policijski agent, a kljub temu član „Vrdeljskega So-kola“ in drugih narodnih društev. Zato se je pa tudi vdeležilo pogreba poleg predstoj-nikov in četo tovarišev tudi zastopstvo vseh narodnih društev iz Vrdele in Lonjerja, lonjerska in svetoivanska godba in pevsko društvo „Zastava“ iz Lonjerja in svetoivanski cerkveni pevci. Lonjerci so pevali lepo slovensko, drugi pa v nekem neznanem jeziku. Lonjerski občinarji so podarili krasen, svež venec s trobojnim trakom, tovariši pa s črno-rumenim in italijanskim napisom. V nepreglednem, dolgem sprevodu vladala je le ena misel, da je bilo škoda mladega moža, a mi mu kličemo: Lahka mu zemljica!

Namestnik na ruski topničarki.

Fregatni kapitan Solonov, poveljnik ruske topničarke „Černomorec“, ki je pripeljala v Trst grško kraljico in je še zasidrana v luki, je predvčerajšnjem popoldne obiskal namestnika princa Hohenlohe. Isti je včeraj zjutraj ob 11:45 povrnil obisk. Podal se je z motornim čolnom pristaniške oblasti na rusko vojno ladijo. Ko je isto zapustil, je bil namestnik pozdravljen z običajnimi streli iz topov.

I. pomladanski koncert, ki ga je pri-redila krajevna skupina N. D. O. sv. Marka in sv. Andreja v Trstu prošlo nedeljo v prostorih „Gospod. društva“ — „pri Tirolcu“ pri Sv. Mar. Magd. Zg., je uspel v vsakem oziru kar najbolje. Sicer je nekoliko na-gajalo slabo vreme, ploha se je vtila ravno tedaj, ko so hoteli udeležniki oditi z godbo in društveno zastavo na čelu sv. Ja-koba na veselični prostor, a vreme se je kmalu zboljšalo in sprevod se je razvil prav imenitno. Italijani so sicer nekoliko postrani gledali godbo v sokolskem kroju, a padla ni niti ena žal beseda.

Na veseličnem prostoru, ki se je kmalu napolnil narodnega občinstva, samega de-lavstva, se je nato razvil spored, ki ga je otvorila godba herpelskega društva „Zvezde“. O godbi je bila le ena sodba: splošno pri-znanje. Pevske točke sporeda je izvajalo pevsko društvo „Ilirija“ pod vodstvom g. J. Laha s priznano točnostjo in dovršenostjo. Diletantje istega društva so tudi priredili igro „Kateri bo?“ Igra je uspela kar naj-bolje in vzbudila mnogo smeha. Vsa čast igralcem!

Skupina je res lahko hvaležna društvu „Ilirija“. Po končanem vspredu se je razvil vesel ples in občinstvo se je izborno zabavalo s šaljivo pošto, srečolovom in drugimi takimi napravami. Vzlic neugodnosti vre-mena je bila udeležba prav povoljna, zato je tudi upati, da se je lepemu moralnemu pridružil tudi enak gnoten uspeh v korist prepotrebneemu podpornemu fondu za obolele člane. In na takem uspehu je le častitati marljivi skupini sv. Marka in sv. An-dreja!

Petdesetletnica pesmi „Naprej za-stava Slave“. Kdaj, slovanski mladenič si bolj navdušen in bolj ponosen, nego tedaj, če prepevaš, boreč se za pravice slov. na-roda, po ulicah naših mest našo marzeljezo „Naprej zastava Slave“. Neštetokrat si jo že pel, neštetokrat čul, a vsakokrat ti nanovo zagoreva srce in na novo splamteva na-rodno navdušenje, ko čuješ njene zvoke in melodije.

Petdesetletnico te pesmi smo odhajali 16. maja t. l. Tega dne je minulo petdeset let, odkar je uglasbil na daljnem Dunaju Simon Jenkovo pesem „Naprej“, slov. skla-datelj Davorin Jenko.

Tudi pred petdesetimi leti je študiralo na Dunaju precejšnje število slov. dijakov, ki so v svobodnem času radi politili v lepo dunajsko okolico, da si med prepeva-njem lepih narodnih pesmi razvedre in osve-žijo spomin na lepo daljno domovino. Pri nekem takem nedeljskem izletu sta bila na-vzoča tudi Simon Jenko, tedaj visokošolec, a po svojih pesmih že dobro znan pesnik, in Davorin Jenko, istotako juist, ki pa se je mnogo bavil tudi z glasbo. Da bi imeli svojo koračnico, je poprosil Davorin J. Simona, naj zloži primerne besede, on pa hoče napraviti naprev. Simon Jenko je ubo-gal in napisal pesem „Naprej“ ter jo izročil Davorinu Jenku, da bi jo uglasbil. Dolgo se je ta zastojni trudil, pa ni našel primerne melodije. Srečno naključje mu je kmalo pomagalo.

Dne 16. maja l. 1860. popoldne je šel Davorin Jenko v Baderjevo kavarno na Du-naju brat časopise. Med drugim je vzel v roko tudi „Neue Freie Presse“, ter čital uvodnik, ki je na najnesramnejši način blatil Slovence, zlasti pa Slovence. To ga je tako razjezilo, da je pahnul list od sebe, plačal in zapustil kavarno. Naenkrat je začel na ulici tiho zase peti „Naprej zastava Slave!“ in tako je bila zložena naša marzeljeza. Davo-rin je šel nato v Prater in v gostilni „Zum Hirschen“ jo napisal tako, kakor jo še se-daj pevamo.

Par večerov pozneje je sedela družbe slov. visokošolcev v priljubljeni gostilni „zum goldenem Sieb“ ter se učila neki pesmi. Po krajšem odmoru je zagrmel prva krat iz slov. grl:

„Naprej Zastava Slave!“

V javnosti so prvokrat peli „Naprej“ dne 22. oktobra 1860. na veseliči Slovan-skega pevskega društva na Dunaju. Mno-gobrojne poslušalce je kar elektrizirala in odobravanja ni bilo ne konca ne kraja. Ta-koj se je raznesla po vsem Slovenskem, kjer so jo v prvič zapeli na Vodnikovem domu. Postala je skoro narodna in se udo-mačila ne le pri Slovincih, ampak tudi pri drugih slovanskih narodih, zlasti pri Čehih in Hrvatih. V rusko-turški vojni so jo svi-rale ruske vojne godbe pri vходу v Plevno in Sofijo, a pri okupaciji Bosne av-strijske.

Slovensko marzeljezo sta zložila in uglasbila mladeniča, mladina jo je tudi pr-vokrat pela, in mladina jo poj tudi za na-

prej z istim ognjem in navdušenjem, s katerim je bila zložena.

Po „Naši bodočnosti“.

Oddaja cepičev za zeleno cepljenje ameriških trt. Vinogradnikom, ki potrebujejo cepiče za zeleno cepljenje ameriških trt, se naznanja, da dobe iste zastoj iz državnih trtnih nasadov v Tržiču. Oddajali se bodo cepiči od samih dobrih sort.

Vinogradniki iz bližine Tržiča naj si gredo k omenjenemu nasadu po nje sami, drugi pa, ki žele, da se jim jih pošlje po pošti, naj se obrnejo pismeno na c. kr. vinarskega nadzornika za Primorsko v Trstu (c. kr. namestništvo).

Plačevalcem pridobnine. Po naredbi § 58 zakona od 25. oktobra 1896 (drž. zak. št. 220) so predpisi (registri) o občni pridobnini, odmerjeni za leti 1910—1911 vseh 4 davčnih razredov, razporejeni na davčni administraciji Trst II. v sobi št. 5. I. nadstropje od 27. maja do 9. junija 1910, kjer jih lahko pregleda vsak plačevalec pridobnine v uradnih urah od 9. ure zjutraj do 2. ure popol.

Otvoritev nove medmestne telefonske proge št. 3905. S 1. junijem t. l. se predajo javnemu prometu medmestne telefonske proge št. 3905 Poreč—Nova vas—Višnjani—Labinci—Kaštelir in št. 3906 Poreč—Zbandaj—Baderna—Sv. Lovreč Pazenatiški z novo uvrščeno telefonsko centralo Višnjani, oziroma novimi javnimi govornicami v Novi vasi, Labincih, Kašteliru, Zbandaju, Baderni in Sv. Lovreču Paženatiškom.

Po teh novih telefonskih progah posredujejo se promet obsega razmerja, navedena v posebnem razglasu c. k. poštne in brzojavne ravnanstva. Iz tega je razvideti tudi pristojbine, ki so odmerjene za navadne pogovore dobe 3 minut.

V ostalem veljajo tudi za nova razmerja za medmestni telefonski promet obstoječi predpisi. Samostojne javne telefonske govornice v Novi vasi, Kašteliru in Zbandaju bo oskrbovali tamošnji poslovodji poštne nabiralnice.

Nadziranje in računovodstvo omenjenih treh govornic bo oskrbovala centrala v Poreču.

Uradne ure centrale v Višnjani, oziroma javnih govornic v Labincih, Baderni, Sv. Lovreču so iste, kakor za brzojavno, oziroma pošto službo.

Uradne ure govornice v Novi vasi, Kašteliru in Zbandaju so ob delavnikih od 8—12 in od 2—6, ob nedeljah in praznikih od 11—12 in od 3—4.

Vožnja vlakov št. 1720 in 1721 na progi Trbiž-Jesenice. Od 1. junija 1910 bosta vozila osebna vlaka št. 1720 in št. 1721 na progi Trbiž—Jesenice vsa k dan.

Vlak št. 1720 bo odhajal iz Jesenic ob 1 uri 5 min. po noči in prihajal v Trbiž ob 2 uri 5 min. po noči.

Vlak št. 1721 bo odhajal iz Trbiža ob 4 uri 10 m. zjutraj in prihajal v Jesenice ob 5 uri 8 m. zjutraj.

Iz Trebič domov. Na povratku iz Trebič minole nedelje dne 22. t. m. smo se bili ustavili medpotoma v gostilni v Padričah, kjer nam je pevsko društvo „Lipa“ iz Bazovice zapelo nekaj zborov tako lepo, da nas je kar navdušilo. Izrekamo prisrčno hvalo lepo vspevajočemu društvu. Med pevanjem je blagajnik tega društva izustil kratak govor o podružnici družbe sv. Cirila in Metoda v Bazovici, ki bo imela v četrtek dne 26. t. m. svoj sestanek, ki naj bi se ga občinstvo udeležilo v večem številu.

Iz govora smo posneli, da se narodna stvar v Bazovici lepo razvija. Le tako naprej za naš napredek!

Tržaška mala kronika.

K veleizdajniški aferi. — Včerajšnji „Piccolo“ je poročal, da sta bila skupaj z dr. Höberthom in agentom Ongaro aretirana v tej aferi še dijaka R. in I. Kakor smo poizvedeli, sta bila predvčeršnjem aretirana le prva dva imenovana.

Radi goljutijske. Fidel Kleiber, čevljar iz Heidenstadta na Vitemberškem, ki se je nedavno temu nahajal v Bejrutu v Siriji, se je podal k tamošnjemu avstro-ogrskemu konzulatu, kjer je rekel, da mu je ime Benedikt Blum, da je doma iz Hochstena na Tirolskem, in da je prošil za brezplačno vožnjo na Lloydovem parniku „Marija Teresa“, ki je ravno tedaj odhajal v Trst. Med potoma so pa prišli goljutijski na sled in je bil Kleiber pri prihodu v Trst aretiran.

Odmevi z neke velike tatvine. V noči od 8. na 9. aprila t. l. je fregatni kapitan grof Kielmansegg prenočeval v hotelu de la Ville, in ko je spal, je bil okraden za zneske 450 K. in 500 mark. Tatu niso našli.

Sedaj je praška policija sporočila tukajšnjemu policijskemu ravnanstvu, da je neki gospod, ko je dne 13. t. m. prenočeval v praškem hotelu de Saxe, bil okraden pod istimi okolnostmi, kakor grof Kielmansegg v Trstu. Radi suma na tej tatvini je praška policija aretirala nekoga, ki je bil istočasno nastanjen v hotelu de Saxe. Isti se je letigimiral kakor Andrée Sussani, tajnik pri ruskem konzulatu v Trstu. Sedaj so dognali, da je individuj, ki je navedel

isto ime, bival v Hotelu de la Ville, ko je bila izvršena tatvina na škodo grofa Kielmansega, in sicer od 6. do 12. aprila. Zato je opravičena domneva da, je dozdveni Sussani kriv na obeh tatvinah. Toliko praška, kolikor tržaška policija nadaljujeta poizvedovanja.

Nesreča v kamenolomu. Včeraj popoldne se je v Derinovem kamenolomu nad Sv. Ivanom na delavca Ludovika Kralja utrgal velik kamen ter mu zlomil eno nogo in povzročil še drugih poškodb na telesu. Nesrečneža so prepeljali v mestno bolnišnico.

Samomor. Včeraj popoldne so našli v spodnjem delu Boscheta mrtvega 34-letnega mesarja Alberta Demarchi, stanujočega v ulici Sanità št. 18. Demarchi se je zastrupil. Našli so pri njem pismo, naslovljeno na njegovo soprogo. Ne ve se, kaj da ga je gnalo v smrt.

Pozvana komisija je konstatirala smrt in dala mrtvega prepeljati v mrtvašnico pri Sv. Iustu.

Loterijske številke, izžrebane dne 25. maja:

Praga	25	85	6	51	87
Lvov	76	19	16	54	29

Koledar in vreme. — Danes: Sveto Rešnje Telo.

Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 22° Cels. — Vreme včeraj: lepo, veter.

Vremenska napoved za Primorsko: Semtertja oblačno. Hladni vetrovi. Temperatura malo spremenjena. Tendencia za nevihte.

Društvene vesti.

Telovadno društvo „Sokol“ v Trstu

vabi vse odbornike raznih odsekov za slavnost na Proseku da se udeležijo posvetovanja katero se bo vršilo v gostilni na Proseku, danes ob 3. uri popol. Odhod iz Trsta z južne železnice ob 1:45 uri pop.

Prijatelji in prijateljice izletov dobro došli!

Telovadno društvo „Sokol“ na Opčinah ima svoj ustanovni občni zbor z običajnim dnevnim redom dne 4. junija t. l. ob 8. uri in pol v prostorih „Konsumnega društva“.

Ob enem naznanja, da priredi svoj I. peš-izlet v nedeljo, dne 5. junija v Bazovico in dne 12. junija v Padriče. Zbirališče v telovadnem prostoru.

Pevsko društvo „Trst“. — Danes ob 2. uri popoldne, pevka vaja za moški zbor. Pevske vaje so vsaki torek in petek ob 8. ure do 10. zvečer v prostorih Narodne delavske organizacije, ulica Lavatolo 1, I.

Nar. del. organizacija.

Veselica skupine svobodne luke N. D. O. v Rojanu kakor se sliši, obeta biti najsijajnejša. Program je izbran ter za vsacega zabaven, tako, da ne bo nobenemu žal prihiti na veselico. Natančnejši program objavimo jutri. Vstopnina k veselici 40 stot. za osebo, k plesu 60 stot. moški in 40 st. za ženske. Začetek ob 4. uri popoldne.

DAROVL

— Zavodu sv. Nikolaja so nadalje darovali sledeči gg.:

Marinič žup. Kojsko, Lesar vodja sem. Ljubljana, Bartol žup. Bernik Cerklje, Errar F. žup. Toplice, Kenda kapl. Cerkno, Wolf kanonik Gorica, Šebenikar Matilda Unec, Kepec kap. Selce, Zbašnjik žup. Hinje, dr. Knific prof. št. Vid, Mikelčič I. žup. Zaplane, Rebol duh. št. Vid, Jamnik žup. Sela, Roman žup. Kovor, Umek Franja Kobarid, Kadnuc F. Krašnja, Bele August Unec, Orešec F. c. kr. profesor Gorica, Selen kap. Preserje, Stular prefekt sv. Vid, dr. Kulterer Velikovec, Poljšak A. vikar sv. Tomaž, Lazar Miloš Zagorje ob Savi, Schiffer L. Žalina, Lubej Ivan župan Jezersko, Kraut dekan Trbiž, Demšar St. p. Vipava, Lavrnić žup. Stermec, Ušaj kurat Bajšiče-Grgar, Kralj

TRŽAŠKA FILIJALKA

c. kr. Telegr. Korespond. Bureau

(Via San Nicolò 27, II. nadstr.)

išče kakor provizorično moč nemškega ali laškega

stenografa.

Gospodarsko društvo „Vrdela“

na Vrdeli

išče krčmarja.

Prošnje je uložiti do 15. junija 1910, ali pa za morebitne informacije obrniti se je na odbor imenovanega društva.

Slovenci in Slovani vseh dežel!

Kadar potujete skozi Trst, ali pridite v Trst, ne odpotujte, predno ste obiskali znano trgo-vino „**Al' Alpinista**“ TRST, Ulica SAN SEBASTIANO št. 7.

In vi, Čehi tu bivaajoči, vedite, da lastnik te trgovine je rodom Čeh in govori vaš lepi jezik. — Njegova trgovina ima vse potrebščine za hribolazce in potovalce sploh.

Udani D. Arnstein.

Specialitet: usajati »redmeti kakor na primer: kovčegi, torbloce itd. poznane tovarne Franc Zeller na Dunaju. Predmeti pripravi za darila. — Neprimodljivi angleški »našči« tverke Boughton P. Frankenstein & Sons. ■■■■■

R. Gasperini, Trst

Telefon št. 1974. SPEDITER Via Economo št. 10

Prevozno podjetje

o. kr. avstrijskih drž. železnice

Sprejme razcarinjane kakoršnegasbedi blaga iz mitnice, dostavljanje na dom.

POŠILJATVE, POTEGA KOVČGOV. NAJDOGOVORNEJŠE CENE.

Zastopstvo tvrdke „CEMENT“

Tovarna cementa „PORTLAND“ v Spljetu.

PRODAJA NA DROBNO CENE BREZ KONKURENCE.

Velike nove prodajalnice pohištva in tapetarij

:: Paolo Gastwirth ::

TRST, ul. Stadlon št. 6 - Telefon 22-85 (hiša gledališča Fenice)

Dva oddelka: Fino pohištvo — Navadno pohištvo. Cene zmerne.

Bogata izbira izbira popolnih sob od 300 do 4000 kron. Jedilne sobe. Sprejemane in kadilne dvorane v najnovejšem slogu. — SPECIALITETA: Železno in medeno pohištvo

Bogata izbira vsakovrstnih stolic. — Popolne opreme in posamezni deli.

Preno-čišče Alla città di Vienna

ulica Vienna št. 8 blizu južn. kolodvora je na novo urejeno. Sobe od K 1:50 dalje, sobe z dvema posteljama. Za gosp. trgovske potovalce posebne cene. — — —

Pozor! Pozor!

OSTANKE

moškega in ženskega blaga, ki so se nakupili tekom sezone, prodajani, dokler traja zaloga po snižanih cenah. Ne prezrite te prilike in zahtevajte potoma dopolnilo vzorce.

RAZPOŠILJALNA TVRDKA SUKNA

Franz Schmidt Jägerndorf 103

Avstrijska šlezija.

UMETNI ZOBJE

Plombiranje zobov

Izdiranje zobov brez

vsake bolečine

Dr. J. Cermák V. Tuscher

:: zobozdravnik :: koncesij. zobni tehnik

TRST

ulica della Caserma št. 13, II. n.

Prodajalna slanline: in: delikates

Alojzije Kranjc, Trst

ulica Sanità 22 (vagal ulice S. Giorgio 5)

Pivo Dreher, uležano in Kaiserjevo. Španska vina iz The Continental Bodega Company. — Dezertina vina bela in rdeča iz kleti princa Lichtensteina v Feldsburgu in grofa Lantierja v Vipavi. Vsaki dan kuhana gnat, stanjelska gnat in raznovrstne slanline. Sveže eurovo maslo iz planin in izbran sir.

NOVO POGREBNO PODJETJE H. Stibel in drug

so je preselilo na

z bogato opremo za vsakovrstni pogreb. in prodajalnice mrtvaških predmetov in vsakovrstnih vencev iz umetnih cvetic

Perle, porcelana. — Velika zaloga

voščenih sveč

Prodaja na debelo in drobno.

Lekar — A. Thierry balzam

(postavno obvarovan)

Pristen samo z NUNO kot varstveno znamko.

Učinkuje proti želodčnim krčm, napetju, slabemu prebavljanju, kašlju, pljučnim in prsnim boleznim, zagrljenju itd. — Čisti rane, ublažuje bolesti, 1:1 malih ali 6:1 dvojnih steklenic, ali pa velika posebna steklenica K 5.

Lekarnarja Antona Thierry pristno mazilo iz VRTNIC (CENTIFOLIUM) zanesljivo učinkuje pri oteklinah, ranitvah, vnetjih, 2 lončka K 3-60. Nalovlja se na lekarno:

A. THIERRY, PREGRADA pri ROGATCU: Dobl se v vaš lekarnah. Dobiva se v lekarni ZANETTI, Trst, Piazza Goldoni Engros, fco, MELL, drogist

HOTEL BALKAN70 sob, električna razsvetljava, lift, kopelji.
CENE ZMERNE. J. KÖGL.**HOTEL BALKAN**

žup. Dobruč, Gržin M. žup. Preserje, Svetina Anton Pliberk, Bergman žup. pri 7 Studencih, Zbitner žup. Rožek, Ivan Vodopivec Čemšenik, Miroslav Ples Devin, Zmagoslav Goljevšek, Ema Čampa, Kočvar profesor, po 2 Kron; Orožen notar, Rudolf Pretnar Bovec, dr. Franc Krško, Prelovski Marica Črnič, Dovgan c. kr. fin. nadzračnik Kormin, Lasič Josipina Renče, Plesničar žup. na Lokvah, Breznik ravnatelj Rudolf, dr. Svetina c. k. katehet Ljubljana, Teran duh. Kamnik, Križman A. duh. Rojan, Poljak M. žup. Ajdovec, dr. Tičar Kranjska Gora, Salcher žup. Novomesto, Bevk Helena Litija, Lančar K. št. Vid, Cepič Fr. Sinčevs, Tomagnin kurat Gorica, Tomčič naduč. Nabrežina, Benedičič Polhovgradec, Žagar žup. Vače, dr. Arnejc J. župan Zrelc, Trpin žup. Mošnje, Valerija Košir Trst, Rajčević žup. Grahovo-Cirknica po 1 K; Kumer A. žup. Staraloka 2-40 K, Jugovic Franjo Kranj 2-70 K, Bončelj Fr. žup. Železniki 1-50 K, Hrast Janko Livek — 50 stot.

Naša iskrena in presrečna zahvala vsem dragim, človekljubnim dobrotnikom, ki vedo pojmiti namen našega, toliko potrebnega zavetišča za uboga brezposelna dekleta.

Bog jim stokrat povrni! Odbor.

— Benčina Franciška daruje namesto venčka na grob pokojnega Otokarja Marc 4 krone za družbo sv. C. in M. — Denar hrani uprava.

Vesti iz Goriške.

Iz Sežane. Moška in ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Sežani sta sklenili, da priredita dne 10. julija t. l. veliko vrstno veselico.

Iz obeh podružnic je izvoljen skupen veselilni odsek, ki je že začel pridno delati.

Ob tej priliki naprošamo bratska društva, da bi isti dan ne prirejali svojih veselic, pač pa, da bi se priglasi za sodelovanje na naši veselici, ki naj pokaže, da smo na Krasu ljudje, ki znamo upoštevati blagi namen prekorsne šolske družbe!

Akad. fer. društvo „Adrija“ naproša tem potom še enkrat upravitelje njenih knjižnic, ki še niso poslali knjig v Gorico, naj to v najkrajšem času store in naj ne zavlačujejo pričetnega potrebnega dela.

Iz Nabrežine. V živahnem razgovoru za procvit CMD. so nabrali isterski in nabrežinski rodoljubi 15 kron 10 stot. Denar je izročen tukajšnji podružnici.

Vesti iz Istre.

Pikantnosti z istrske razstave. Razstavniki odbora te slavne razstave je izdal tudi neko knjižico, ki naj bi bila nekaj kajpot razstavi. Pravzaprav je to popolnoma ne potrebno, ker se človeku tudi brez kajpota ni treba bati, da bi se izgubil v prostorih razstave. Vendar, pa je v tej knjižici med drugim nekaj, ki zanima tudi nas, a to je, kratek oris zgodovine Istre.

V tem orisu čitamo med drugim: Leta 599 so napadli in opustošili Istro prvič Slovenci, barbari in pogani, ki so se začeli naslednja leta naseljevati v delih, ki so bili zelo redko naseljeni po romanskem prebivalstvu. Poleg vmeševanja, ki jih je napravilo to ljudstvo, je bil naš polotok oškodovan tudi po Longobardih, Avarih in Hrvatih, divjih morskih roparjih ki so prišli v družbi z Narentani (Srbi) (Bum!! ured.) vničevati obrežna mesta.

Dobro del Hrvatov se je takrat nastanil na Kvarnerskih otokih in v hribovitem delu Istre.

Čim so Benetke čutile potrebo osvoboditi jadransko morje od hrvatskih morskih roparjev....

Novo škodo so napravili potem Istri Uskoki, drugi Slovani, ki so pribražali iz Bosne in Hercegovine, ki so nastanili se v Dalmaciji in v Hrvatski, ropali dolgo časa (1550—1617) v istrskih vodan oplenjajoč in zažigajoč obrežna kraja.

To bi bilo tako par citatov za poskušnjo. Mi smo le radovedni, če so gospodje v razstavnem odboru kaj mislili na to, kaj

porečejo potomci onih barbarov, morskih roparjev in požigovalcev, ko jih bodo prosili, naj jim pomagajo plačati, med drugim, tudi stroške za to zgodovinsko „študijo“ o Istri.

Iz Kopra pa nam poročajo: Restavracija v razstavi ima v najemu Dreher, ki je obupen, da mora imeti same italijanske ali vsaj italijan. govoreče natakarije Seveda morajo biti tudi jedilni listi itd. izključno italijanski Ker pa italijanski natakariji ni ravno lahko dobiti, — vsaj dobrih ne — je bilo vsprejetih v službo par Nemcev, ki so le za silo lomili italijanski. Seveda je bil takoj ves Izrael po konci in nemški natakariji so prišli lepo na cesto. (Naše stališče v tem oziru je znano. Mi Nemcem ne priznavamo v javnem življenju dežele nikake pravice, a če hočemo privabiti sem tujce, moramo pač gledati, da bodo postreženi v njihovem jeziku. Op. ur.) Sedaj imajo v restavraciji srečno natakarije, ki nemščine niti ne lomijo. Zato je možno vsak dan opazovati v razstavnih restavraciji, kako tujci največ seveda Nemci, študirajo italijanske jedilne liste, ne da bi mogli pogoditi, kaj vse ono pomenja. Ključno natakarija, da bi raztolmačil.

Ta pa tega tudi ne more storiti, ker ne zna drugo, nego italijanski. Dogajajo se zbog tega seveda najbolj smešne pomote. Nekemu tujcu, ki je naročil zrezek, so prinesli — bržlo! Slične stvari se dogajajo dan za dnem. Seveda so radi tega splošne pritožbe. Čul sem neko družbo, ki se je grozno jezila in se zaklinjala, da bodo vsakemu odsvetovali, obiskati to italijansko gnezdo.

Naše stališče je znano. Nemščina nima v javnem življenju naše dežele nikake pravice. A čim se vabi sem tujce, ki naj bi prinesli denarja v deželo, treba pač tudi skrbeti, da se jih postreže v njihovem jeziku. Op. ur.)

Umrl je v Kopru g. Tomaž Pegan, posestnik iz Gabrije pri Ajdovščini. Pokojniku je bilo 82 let.

Zadnje brzovjavne vesti.**Eksplozija bombe v Madridu.**

MADRID 25. Ni še znano, kdo da je bil provzročitelj atentata z bombo. „Heraldo“ meni, da je bil kak Italijan, drugi listi pravijo, da je bil Spanec. Skoraj gotovo je, da je bil v zvezi z barcelonskimi anarhisti.

BARCELONA 25. Tukaj je bilo aretiranih več anarhistov, mej temi tudi ravnatelj nekega anarhističnega lista. V stanovanju provzročitelja eksplozije, ki se imenuje baje José Coreglia Taborelli, so našli kemikalije, ter dva pekliška stroja slična onemu, ki je eksplodiral.

Potsdam 25. Cesar Viljem je dospel danes semkaj iz Anglije.

Pariz 25. Portugalski kralj je danes popoldne obiskal predsednika Fallieres. Razgovor je trajal 25 minut in je imel prisen značaj. Predsednik Fallieres je potem obisk vrnil.

Stenograf-strojepisec za slovenski, nemški in laški jezik, isče službe. Ponudbe pod „X. Y.“ na Inzeratni oddeli Edinosti. 879

Priporočata se sobni slikar in lakirer za vozove. Vaprejemata delo tudi na deželi. Anton Vitzthum & drug. Madonnina št. 44—46, dvorišče. 878

Meblovana soba z dvema posteljama in razgledom na ulico, eventuelno tudi s hrano, se dobi v ulici Farneto 12, I. n., desno. 890

Na hrano se sprejemajo uradniki in boje osebe pri slovenski družini. Farneto 12, I. n., desno. 891

Odda se mebllovana soba v ul. S. Anastasio št. 20, pritičje, na levo. 783

Kobila rjava, male postave, 13 let stara, je bila ukradena Antonu Košuta v sv. Križu pri Trstu. Ako je komu kaj znano, prosí se, da bi listu sporočil. 874

Gostilna Dujmovič av. M. M. zgornja št. 4, usoja si naznanjati p. n. stalnim gostom in drugemu slavn. slovenskemu občinstvu, da se je preselila v ulico Molin a vento št. 72 (ex „All' Labirinto“). Ob enem naznanja tudi, da toči najzvrstnejša vina in vedno sveže Dreherjevo pivo. Preskrbljena je vedno z gorkimi in mrazimi jedili. Za obilen obisk se priporoča Anton Dujmovič. 880

Dobrodoča gostilna najraje z vrhom in koncesijo se išče v Trstu ali v neposredni bližini, za takoj v najem. Pisemne ponudbe pod „SLOVENE“, Ljubljana, posterestante. 872

Izvrsten Trapist sir imit. priznan kakor najboljši na današnjem trgu, razpoložljivi 1 kg po K 1-70 v vsaki mneni. Prvo zagrebaško Mlekarnstvo Zagreb, Duga ulica broj 13, Interurban Telefon 441. 775

Pozor! M. LEVI Pozor! Trst - ul. Ombrello 9, III. nad. - Trst Kupuje rabljene pohištvo, ponošene obleke in divljane streže. Pisati dopisnice. Pride sem na dom. 877

Nova vila pol ure od železniške postaje „Ledenice“ na Koroskem, 5 minut izven večje vasi, tik ceste in gorza, obsegajoča 6 lepih sob, 4 kuhinje, shrambe, z lastnim vodovodom se takoj proda za ceno 11000 K. Nadaljša pojasnila daje posestnik Janez Vospornik, pošta Podravlje Korosko. 827

Pisarniškega vajenca v starosti od 15 do 17 let sprejme takoj dr. Wilfan, Corso 37. 861

Gostilničar Kulot „Pri treh prijateljih“ v Gorici, ulica Caserma št. 11, se priporoča z dobro kuhinjo in izvrstnim vinom. 854

POZOR! Priporoča se slav. občinstvu restavracija Reka prej Mahorčič, Matavon, Škocijan, žel. postaja Divača, blizu slovedih škocijanskih jam. Restavracija ima vedno na razpolago sveže pivo I. vrste, kakor tudi vsa vina prve vrste. Vedno dobro pripravljena domača kuhinja. Postrežba točna, cene zmerne; na razpolago je tudi lep prostor za automobile in kočije. Za obilen obisk se toplo priporoča JOSIP GEREVENIK, restavrateur. 862

Restavracija Potočnik na BLEDU Posamezne sobe za tujce. Odda se tudi več sob skupaj. Izvrstna kuhinja. Cene zmerne. 853

Liniment, Capsici Comp.

medicinski znak: „SIDRO“

Anker-Pain-Expeller

je splošno priznana kakor najzvrstnejše bolečinsko mazilo pri prehladu itd. — Cena 20 stot. K 1-40 in K 2; dobliva se v vseh lekarnah. Pri nakupovanju tega povzod prikljubnega domačega sredstva naj se jasnje le originalne steklenice v skatljah s naše značilno znamko: „SIDRO“ poteka je kupovalce gotovo prejel originalni izdelek. —

Dr. Richter, lekarna pri Zlatem levu

v PRAGI

ELIZABETINA ULICA št. 5 (nova)

Dnevno razpoložljive.

Tovarna cevi in cementnih plošč, teracov, betona in artificalnega kamna s zalogo cementa

Aristide Gualco - Trst

ulica San Servolo št. 2 Telefon 21-42.

Via Malcanton št. 9

KONKURZNA MASA :: MACCARI & PROSS

se je odločila k popolni likvidaciji in prodaji na drobno vsega obstoječega blaga, to je SUKNA ZA MOSKE angl. franc. in domačega.

TRST, Via Malcanton št. 9, TRST.

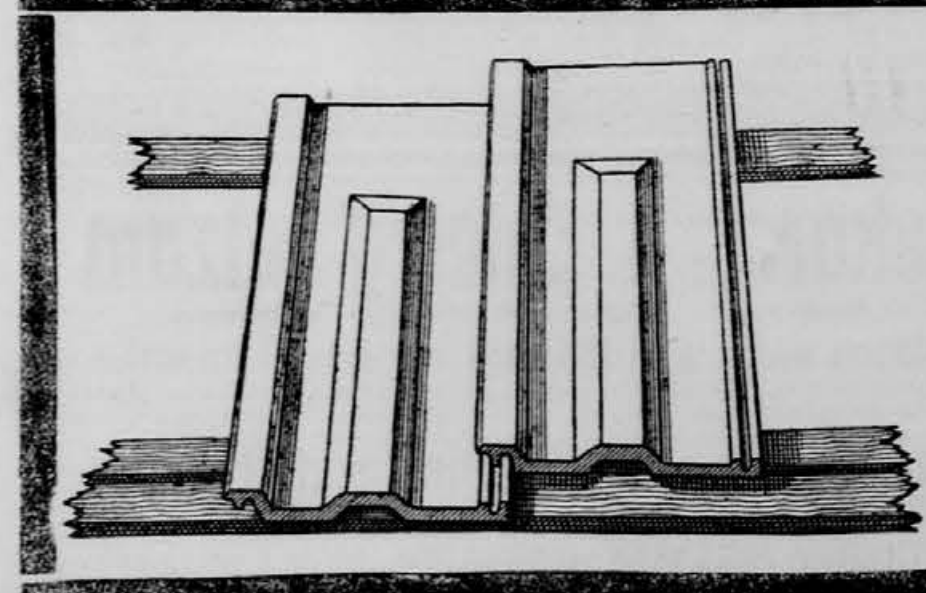
RODOLFO JOHN - TRST

Piazza S. Giovanni 3, mezzanin.

Glavni zastopnik pisalnega stroja „Adler“

se je preselil

v Piazza S. Giovanni 3, mezzanin.

F. P. Vidic & Comp. Ljubljana

TOVARNA ZAREZANIH STREŠNIKOV

ponudi vsako poljubno množino patent. dvojno

zarezani strešnik-zakrivač

s poševno obrezo in priveznim nastavkom „sistem Marzola“.

Brez odprtih navzgor! Streha popolnoma varna pred nevihtami!

Strešnik-zakrivač se lahko pribije ali priveže na late.

Najpriprostejše, najcenejše in najtrpežnejše kritje streh sedanosti.

Na željo pošljemo takoj vzorce in popis. **SPRETNi ZASTOPNIKI SE IŠČEJO.**